

A szénelosztás rendje Szegeden.

(Saját tudósítónktól.) A szegedi szénbizottság kedden délben dr. Somogyi Szilveszter polgármester elnöklésével a közönség tüzianyaggal való ellátása ügyében ülést tartott, amelyen nagyon érdekes adatok kerültek nyilvánosságra a közönség szénellátásáról.

A polgármester Bach Jenő felszólalása és fölkérése folytán ismertette a kereskedelmi miniszter rendeletét a szénbizottságok létesítéséről. A rendelet egyenesen kimondja, hogy a szénbizottságban a nagyobb tüzianyagkereskedőknek föltétlenül helyet kell foglalni. Szükség van erre azért is, mert szénkereskedők nélkül nem lehetne megállapítani a közönség ellátására szükséges kontingenst és azt sem, hogy mennyi szén érkezik a városba. Ezenfelül a szénbizottságnak a miniszter által megállapított szabályzata kimondja, hogy a szénbizottságok havonként jelentést tartoznak tenni a tüzianyagok áráról a törvényhatóság első tisztviselőjének. Mindezt abból az alkalomból említi meg, hogy a „Szegedi Napló” kritika tárgyává tette a szénbizottság szervezését, mintha azt a város csinálta volna meg és azt írta, hogy a szénbizottság ármegállapító bizottsággá léptette elő magát, mintha ehhez joga volna. Kénytelen a megtámadott kereskedőknek ezzel elégtételt szolgáltatni. A szénbizottság nehéz adminisztratív munkát végez, az árakat a polgármester állapítja meg.

Ezután Vértés Miksa előadó közölte, hogy a szegedi szénbizottság az országos szénelosztó bizottságtól

3078 vagon szénét és kokszot kért Szeged ellátatlan lakosságának tüzianyaggal való ellátására. A szénelosztó központ a teljes mennyiség megadására vonatkozólag még nem tett határozott ígéretet a városnak, de októberre máris kiutalt 100 vagon porosz szénét. Mintegy 110 vagonra tehető az a mennyiség, ami meg a szegedi tüzianyagkereskedők címére érkezik, úgy, hogy a közönség tüzianyaggal való ellátása nem szenved megszakítást és tárnakadást. Szükségesnek tartja azonban a szénbizottság figyelmeztetni a közönséget, hogy *mindenkinek*

meg kell rendelni a szénkereskedőknél tüzianyagszükségletét, mert a szénbizottság senki ellátásáról nem gondoskodik, csak az ellátásra szükséges szénét szerzi be, legalább részben. Viszont bizonyos, hogy egész téli szükségletét senki sem kaphatja meg egyszerűen. Saját érdekében cselekszik azonban, ha előre bejelenti valamelyik kereskedőnél igényeit.

Ezután a szénkiszolgáltatás módjairól indult meg vita.

Bach Jenő legszívesebben a cukorkönyvek alapján osztaná szét a tüzianyagokat. Ez lenne a legigazságosabb. Le lehetne pecsételni a cukorkönyvet mindig olyan mennyiségről, amennyit igénybevett az illető fél.

Vértés Miksa szerint ez nagyon szép rendszer elvben. Sajnos azonban, gyakorlatilag nem lehet megvalósítani. A kereskedőknek be kellene szolgáltatni azoknak névsorát, akik náluk ellátásra jelentkeztek s ennek alapján kellene a szénét kiszolgáltatniuk.

Dr. Somogyi Szilveszter polgármester közli, hogy rengeteg visszaélés történt a cukorkönyvekkel, de most állítják ki az újat, amely szigorúan kiküszöböli a visszaéléseket s ebben lesz egy fa- és szénlap is.

Acél Géza az utalványrendszer mellett szólal föl, Belogh Károly pedig meghatározott kontingenst kíván kiadni minden szénért jelentkezőknek és pedig hetenkinti mennyiségben. Milkó Henrik, Rosenfeld Nándor és dr. Szalay József felszólalása után a bizottság úgy döntött, hogy egy családnak *heti 50 kilónál több szénét nem adnak ki*. A szénkiutalása cukorkönyvek alapján történik, de a kereskedők tartoznak emellett a kiutalt mennyiségről névsort vezetni és ezt hetenkint a szénbizottságnak bemutatni. Így senki ketős ellátást igénybe nem vehet.

Elhatározta még a bizottság, hogy a város tanácsát fölkéri, írjon át a katonai parancsnoksághoz, hogy a tüzelőanyagkereskedőket, akik saját fuvarokcsival rendelkeznek, mentesítsék a katonai fuvarozási kötelezettség alól a fuvarköltség kifizetése ellenében. Ma ugyanis nem lehet fontosabb ügy, mint a közönség tüzianyaggal való ellátása.

A hadiadók tárgyalása

Az adók mélyen belevágnak az adózó polgárok elevenjébe. Mindenkinek jól felfogott érdeke tehát, hogy tisztában legyen az adókkal, tájékozva legyen arról, hogy mit kell beszereznie a tárgyalásra, mi az, amit figyelembe vehet a bizottság az utasítások alapján.

Először is fontos, hogy mindenki beadta legyen a vallomását, mert ha ezt elmulasztotta, akkor pótdíjat fizet és ráadásul az a kellemetlenség is éri, hogy nem lévén a bizottság a valódi adatok felől tájékozva, vagy csak a kincstári előadó javaslatát veszi alapul, vagy a bizottság tagjainak információit fogadja el. Az adótárgyaláson ugyanis az előadó előterjeszté az általa beszerzett adatokat s ezek alapján elkészített javaslatát. Ezzel szemben az adózónak érdeke, hogy esetleges ellenadataival győzze meg a bizottságot arról, hogy az előadó javaslata tulzott, ha ugyan az.

Azok tehát, akiknek földbirtokuk van, a föld jövedelmét, ha bérbe van adva, a bér összegét igazolják szerződéssel, községi bizonyítvánnyal, vagy más megfelelő módon. A házak jövedelme szintén így igazolandó, mert a kincstár a hiteles házbérvallomást veszi alapul, tehát ha az adózó ezeket megcáfolni akarja, úgy adataival elő kell készülnie.

Legnehezebb a személyes kérések kimutatása, amennyiben a kereskedőnél, ipa-

rosnál, ügyvédnél, orvosnál, vagy más ily szabad foglalkozású egyénnél igazoló adatok hiányában az előadó csak hozzávetőlegesen állíthat be egy összeget s ezt kell az adózónak, ha nem fogadja el, megdöntenie. Erre kell adatokkal ellátnia magát, tehát vagy könyveit hozza fel, vagy hiteles könyvkivonatokat szerez, vagy másképen igazolja forgalmát, de mindenesetre igazoló adatokat kell beszereznie, ha azt akarja, hogy a bizottság előterjesztését igazán figyelembe vegye. — Mert a valóságban úgy áll a dolog, hogy például egy nagyforgalmu kereskedő jövedelmét a kincstári előadó beírja 100.000 koronára, s indokolja ezt azzal, hogy olyan cikkek vannak az illető üzletében, melyek a háborús viszonyok következtében nagyon emelkedtek s melyek ára az üzletről feltehető forgalom mellett ilyen és ilyen nagy hasznot hozott. Ezzel szemben nem elég, ha az adózó azt mondja, hogy neki nincs 100.000, hanem csak 30.000 korona jövedelme, hanem könyvével, vagy szállítási szerződésével, szóval megfelelő módon kell igazolnia, hogy a beszerzési árhoz hozzászámított tisztességes, de nem túl magas kereskedői haszon figyelembe vételével és a részletesen kimutatandó üzleti költségek levonásával jövedelme nem lehet több annál, amit beírt.

Amióta a hadiadó bizottság működik, azóta különösen el lehet készülni minden adózó, hogy még azokat az üzleti titkokat is

kipuhatólják, melyeket eddig legjobban megőriztek, tehát az egyenes nyíltság és az őszinte bevallás minden esetre tanácsos, nem csak az állammal szemben mint polgári kötelesség és mint erkölcsi szempontból is helyes eljárás, hanem saját jól felfogott érdekében is jobb, ha mindenki bevallja jövedelmét és vagyonát, mintha ott a bizottság előtt pirít rá az elnök, vagy az előadó a szerzett adatokkal, hogy ezt is, azt is elhagyta. Ép így van az a terheknél is. Sokan azt hiszik, hogy elég, ha azt mondják, hogy van X ezer bank- és bekebelezett tartozásuk, anélkül, hogy ezeket igazolják. A terhek csak akkor vehetők figyelembe, ha vallomásában benne foglaltatnak és ha igazoltatnak.

Minél jobban elkészül valaki az adótárgyalásra, annál bizonyosabb lehet felőle, hogy a bizottság a legigazságosabban és legmérsékeltebben állapítja meg adóját, míg az ellenkező esetben ki lehet téve annak, hogy a keletlen nem tájékozott bizottság valami tévedést követ el legjobban akarata dacára is.

A vagyonadó tekintetében a legnehezebb kérdés a részvényekben, betétekben fekvő vagyon kimutatása. Ezek ugyanis kívülről csak sejtethők, de pontosan meg nem állapíthatók, úgy, hogy itt a bevallástól sok függ, mert enélkül a bizottság is csak tapogatózik. Rendkívül fontos, különösen a kereskedőkre nézve a *könyvvizsgálat kérdése*. A jövedelmi és vagyoni adónál erre nézve az utasítás azt írja elő, hogy ha a bizottság nem látja elég tisztán az adózó fél állal bemutatott adatokból a helyzetet, úgy felhívhatja az adózót könyvei bemutatására. Természetesen ilyen esetben csak az adóra vonatkozó adatok megtekintéséről lehet szó, tehát a kereskedőnek *ügynevezett üzleti titkait a bizottság nem leplezheti le*. bár igaz, hogy a valódi jövedelem és a vagyon csak az összes adatok egybevetése alapján ítéltető meg s így bajos egyik vagy másik adat figyelmen kívül hagyása.

A hadinyereség-adónál azonban a könyvvizsgálatot a bizottság egyenesen *elrendelheti*, még pedig olyképen, hogy ezen intézkedés ellen felebezésnek nincs helye s aki könyveit nem mutatja fel, vagy annak megtekintését akadályozza, az büntető eljárás alá esik. A hadinyereség-adó egyáltalán bonyolultabb, nemcsak azért, mert ott a hadi évek kivül több béke-évre nézve kell valómást tenni, hanem azért is, mert ott igazán szorosnak kell vizsgálni azt, hogy az ügynevezett háborús nyereségek fennállanak-e és milyen mértékben. Ezért a hadinyereség-adónál úgy a vallomás, mint a mérleg szerkesztése és a tételek szereplése nagy figyelmet érdemel s így minden adózónak s különösen a kereskedőknek nagyon fontos érdekük, hogy már a könyvek berendezése is olyan legyen, hogy a hadinyereségre vonatkozó adatok annak adataival igazolhatók legyenek.

A francia sajtó a németek partraszállásáról.

Bern, október 15. A francia sajtó különféle módon kommentálja a németek partraszállását. A *Temps* a következőket írja: Korai volna azt hinni, hogy a németek partraszállása már előkészület volna a Pétervár ellen való offenzívára. Azt hisszük, hogy az ellenség biztosítani akarja a rigai öböl birtokát és el akarja pusztítani azt a néhány orosz hajót, amely még ott van. A *Matin* így ír: Kétségtelen, hogy a németek *Reval ellen fognak előnyomulni*, hogy maguknak hadműveleti bázist teremtsenek. Ósel és Dagó szigete támaszpont a flotta, továbbá a szállítás és élelmezés számára. — Az *Echo de Paris* szerint a helyzet egyre nyugtalanítóbb. Nem hisszük, hogy a revali orosz flotta felveheti a harcot a német flottával. Valószínű, hogy Kerenszki már ma kiürítetté Helsingforsot és Revalt.